

# Effektrapport GivaSverige 2019

## Diakonia

Ideell förening

Org. nr. 802017-3517

## 1. Vad vill er organisation uppnå?

Diakonia är en svensk biståndsorganisation (ideell förening) som arbetar för en rättvis, hållbar och jämlik värld fri från fattigdom, förtryck, orättvisa och våld. Diakonia arbetar rättighetsbaserat med långsiktigt utvecklingsbistånd, humanitära insatser, mobilisering och påverkansarbete. Vi arbetar tillsammans med omkring 400 lokalt och folkligt förankrade rörelser och organisationer i 25 länder runt om i världen. Organisationen grundades 1966 och våra huvudmän är de kristna samfundet Svenska Alliansmissionen och Equmeniakyrkan. Diakonias vision, uppdrag och övergripande mål är baserade på teologisk reflektion och respekt för de universella mänskliga rättigheterna.

Diakonias verksamhetsområden är mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet, social och ekonomisk rättvisa, konflikt och rättvisa samt humanitära insatser och katastrofriskreducering. En viktig del i verksamheten handlar om opinionsbildning och påverkan. Politiska beslut i Sverige och i övriga Europa påverkar människor som lever i fattigdom runtom i världen. Fokus på jämställdhet är avgörande för att få hållbara resultat.

Vi är övertygade om att den viktigaste drivkraften bakom samhällsförändring är när människor är medvetna om sina rättigheter och organiserar sig för att tillsammans utkräva dessa. Diakonia arbetar i partnerskap med samarbetsorganisationer och samverkar även med andra strategiska aktörer som kan bidra till hållbara förändringar.

Diakonias verksamhet styrs av en global strategi samt av region- och landstrategier. Strategierna grundar sig på analyser där utmaningar, möjligheter och nyckelaktörer identifierats för en verksamhetsperiod. Diakonia bidrar med finansiellt stöd och stödjer organisationernas egen utveckling och resursmobilisering. Samarbetet handlar även om att vara dialogpartner och att skapa synergier mellan samarbetsorganisationer. Diakonia har utarbetat globala mål för att kunna följa upp och analysera resultat gentemot den globala strategin. Målen är styrande för verksamheten under strategiperioden, som är fem år, och ska på längre sikt bidra till uppfyllandet av Diakonias övergripande mål.

Diakonias strävar mot och ska aktivt verka för att uppnå FN:s globala mål för hållbar utveckling genom långsiktigt utvecklingsbistånd, humanitära insatser och påverkansarbete. Agenda 2030 är ett viktigt åtagande som kräver insatser på olika nivåer och över en lång tid. Diakonias vision samt mandat att arbeta med de bakomliggande orsakerna till fattigdom och ojämlikhet skapar goda möjligheter och förutsättningar för att bidra. Diakonia har utvecklat riktlinjer för att skapa en gemensam förståelse för hur Diakonia ser och bidrar till uppfyllandet av målen i Agenda 2030.

Nedan följer en redovisning av verksamhetsområden och de globala mål som Diakonia strävar emot samt vilka mål i Agenda 2030 som vi främst bidrar till.

Verksamhetsområdena går ofta in i varandra och integreras i programmen och resultaten.

## Mänskliga rättigheter:



Diakonias arbete syftar till att främja ett inkluderande, diversifierat och starkt civilt samhälle som kan kräva och bevaka att mänskliga rättigheter och rättstatsprincipen uppfylls. Respekten för mänskliga rättigheter är en grundpelare i ett demokratiskt samhälle och är därför centralt i all Diakonias verksamhet. Diakonia arbetar med speciellt fokus på kvinnors rättigheter.

Diakonias globala mål för mänskliga rättigheter:

- Stärka människorättsförsvarens egenmakt
- Uppfyllande av kvinnors rättigheter
- Uppfyllande av åtaganden för mänskliga rättigheter

## Demokrati:



Diakonia arbetar för att stärka demokratin genom att öka det politiska deltagandet av kvinnor och andra grupper i samhället som på något sätt diskrimineras.

Demokratiarbetet innefattar även att motverka den negativa trenden att minska civilsamhällets utrymme och att främja demokratisk kultur och god förvaltning, till exempel genom att stödja fria och rättvisa valprocesser.

Diakonias globala mål för demokrati:

- Demokratisk kultur
- Kvinnors politiska deltagande
- God samhällsstyrning
- Gynnsamma förutsättningar för det civila samhället

## Jämställdhet:



Diakonia arbetar för att bidra till ändrade maktrelationer mellan kvinnor och män, till alla människors möjlighet att påverka sina liv och samhällen, och till att förändra patriarkala strukturer.

Diakonias globala mål för jämställdhet:

- Bekämpa könsbaserat våld
- Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter
- Män och pojkar för jämställdhet
- HBTQI-personers rättigheter

## Social och ekonomisk rättvisa:



Diakonias arbete för social och ekonomisk rättvisa syftar till att på ett hållbart sätt förbättra de ekonomiska villkoren för rättighetsbärare genom att ändra orättvisa sociala, politiska, kulturella och ekonomiska strukturer.

Diakonia och samarbetsorganisationerna arbetar bland annat för att anpassa människors liv till klimatförändringarna, kräva klimatpolitik som gagnar dem och hjälpa dem att hitta nya försörjningsmöjligheter och anständigt arbete.

Diakonias globala mål för social och ekonomisk rättvisa:

- Rättvis fördelning av välstånd och tillgång till naturresurser
- Värdigt arbete och rättvis inkomst
- Stärka kvinnors ekonomiska egenmakt
- Hållbar utveckling och klimaträttvisa

## Konflikt och rättvisa:



Diakonias arbete fokuserar på att stärka respekten för internationell humanitär rätt och mänskliga rättigheter, både i fred och under pågående konflikt. Arbetet bedrivs tillsammans med organisationer som förebygger konflikter och driver fredsbyggande, samt arbetar för inkludering av kvinnor i fredsprocesser. Trots utvecklingen med fler väpnade konflikter finns även positiva exempel på fredsprocesser där kvinnors roll blir avgörande och medling där aktörer från olika områden i samhället engageras för att garantera en inkluderande fred.

Diakonias globala mål för konflikt och rättvisa:

- Skydd i väpnade konflikter
- Fredsbyggande
- Kvinnor, fred och säkerhet
- Samstämmig politik för fred

## Humanitära insatser och katastrofriskreducerande arbete:



Diakonia och samarbetsorganisationer finns på plats före, under och efter en humanitär kris inträffar och kan bidra till att rädda liv och egendom innan större aktörer finns på plats. Diakonia och samarbetsorganisationer strävar även mot att länka långsiktigt utvecklingsbistånd med humanitära insatser. Diakonias roll som humanitär aktör innebär också, när behov finns, att stödja samarbetsorganisationerna i att utveckla sin kapacitet. Diakonia arbetar även förebyggande för att göra organisationer och länder motståndskraftiga, till exempel genom klimatsmarta jordbrukstekniker i områden drabbade av torka. Diakonia samarbetar oftast med ACT Alliance, där vi är medlemmar, när en katastrof inträffar.

Diakonias globala mål för humanitära insatser och katastrofriskreducerande arbete:

- Beredskap, nödhjälp och återhämtning
- Katastrofförebyggande arbete

## **2. I vilket organisatoriskt sammanhang verkar er organisation?**

Diakonias årsmöte är högsta beslutande organ och fattar beslut om global policy. Årsmötet utser också styrelseledamöter och generalsekreterare, fastställer årsbokslut och beslutar om styrelsens ansvarsfrihet. Styrelsen är ytterst ansvarig för Diakonias verksamhet och beslutar om global strategi, inriktningsplan och övergripande budget för kommande år. Generalsekreteraren är Diakonias högsta chef och svarar inför styrelsen. Generalsekreteraren företräder Diakonia i olika sammanhang och säkerställer att verksamheten följer fastställda riktlinjer och beslut. Generalsekreteraren delegerar ansvar till HR-chef och till avdelningschefer för respektive verksamhetsområde. Internationell chef delegerar ansvar till de fyra regioncheferna. Diakonias delegationsordning beskriver ansvarsfördelningen i hela organisationen.

Diakonias huvudkontor ligger i Stockholm. Personalen på huvudkontoret arbetar bland annat med kvalitetssäkring, administration, insamling, folkbildning, information och opinionsbildning. Här arbetar också de som har ansvar för specifika teman, policyutveckling, metodutveckling och samordning av det internationella arbetet. Diakonias internationella verksamhet bedrivs i 25 länder i fyra regioner; Afrika, Asien, Latinamerika samt Mellanöstern/Nordafrika. Diakonia har en decentraliserad organisationsstruktur och har lokala kontor i 23 av de 25 länder där långsiktigt utvecklingsbistånd och humanitära insatser bedrivs. Varje land driver ett eller flera program inom ramen för den landstrategi som utvecklats för perioden 2016-2020. Programmen kan ha flera olika finansiärer och bestå av flera olika projekt. Program i länderna samordnas och administreras av Diakonias personal på respektive landkontor, under ledning av en landchef. Fyra regionkontor stöttar landkontoren med övergripande koordinering och administration, under ledning av en regionchef.

## **3. Vilka strategier har ni för att uppnå era mål?**

Diakonia arbetar för att förändra orättvisa strukturer och är övertygade om att den viktigaste drivkraften bakom samhällsförändring är när människor är medvetna om sina rättigheter och organiserar sig för att tillsammans utkräva dessa. Diakonia ser fattiga, utsatta och marginaliserade människor som människor som berövats sina mänskliga rättigheter och benämns därför som rättighetsbärare. Kvinnor och flickor är särskilt prioriterade i all Diakonias verksamhet och de är en viktig kraft när det gäller att uppnå förändring.

Diakonias förändringsstrategi utgår ifrån att kunskap är en förutsättning för att kunna skapa förbättringar. Organisering krävs för att samla krafter för att åstadkomma bestående förändringar. Det är först när vi har kunskap och är organiserade som vi kan påverka vår situation på allvar. Men verkligheten är komplex. Därför krävs djup förståelse av sammanhanget och problemen för att vi ska hitta smarta lösningar på världens stora utmaningar. Drivna av den insikten har vi etablerat landkontor i 23 länder och samarbetar med omkring 400 samarbetsorganisationer. Vi arbetar för att ha flexibla och långsiktiga relationer med våra samarbetsorganisationer. Relationerna bygger på gemensamma värderingar, tillit, ärlighet, delat ansvar och transparens. För att säkerställa detta har riktlinjer och ramverk utarbetats, men framförallt handlar det om

att skapa en öppen och nära dialog. Tillsammans, med stöd från experter både på huvudkontor och regionala kontor, analyserar vi problem och möjligheter som människor står inför och bygger upp verksamheten. All verksamhet, oavsett om det är på nationell eller global nivå, drivs rättighetsbaserat, dvs att alla mål, förändringsprocesser och resultat ska genomsyras av kvalitativt deltagande, ta och utkräva ansvar, öppenhet och insyn, jämlikhet, icke-diskriminering och kopplingar till de mänskliga rättigheterna.

Diakonia strävar efter att, i enlighet med de så kallade Istanbulprinciperna, genomföra all verksamhet så effektivt som möjligt. Det innebär bland annat att samordna regler och administrativa krav med andra givare för att underlätta för organisationer när de exempelvis söker pengar för att genomföra ett projekt. Utbytet av information med andra givare förstärker också Diakonias roll som en transparent och ansvarsfull organisation.

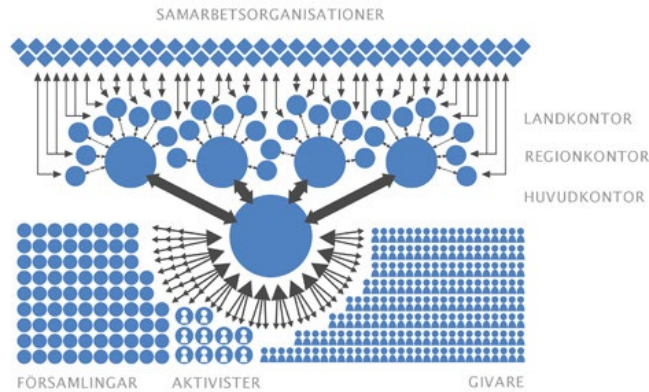
Förutom att arbeta med långsiktigt utvecklingsbistånd arbetar Diakonia även med humanitära insatser och är då styrt av de humanitära principerna humanitet, opartiskhet, neutralitet och oberoende. De humanitära insatserna kompletterar de långsiktiga, exempelvis när det gäller klimat och katastrofriskförebyggande arbete. Då handlar det långsiktiga arbetet om att anpassa människors levnadsvillkor och förutsättningar till klimatförändringarna.

För att förändra de stora strukturella problemen bedrivs arbetet på flera nivåer samtidigt. Vi behöver vara många som tror på mänskliga rättigheter och demokrati och ställer sig bakom den kamp som förs. Därför mobiliserar och informerar vi allmänheten om vårt arbete och de stora utmaningar världen står inför. Det är också därför vi arbetar med politisk påverkan, i Sverige och i världen. I Sverige bidrar Diakonia till förändring genom att informera, engagera, skapa opinion och påverka svensk och europeisk politik. Svensk biståndspolitik står i centrum. Arbetet inkluderar även övrig utrikes- och inrikespolitik som har bäring på fattigdom, mänskliga rättigheter och rättvisa, som till exempel skatteflykt, klimatpåverkan, vapenexport och konfliktmineraler.

#### **4. Vilken kapacitet och vilket kunnande har ni för att uppnå ert mål?**

Diakonia har funnits sedan 1966 och har under de åren skaffat sig ett stort kunnande inom utvecklingsarbete, med specifik kunskap inom de prioriterade verksamhetsområdena. Organisationen hade under 2019 282 anställda, varav majoriteten, cirka 227 personer är lokalt anställda i verksamhetsländerna, 48 anställda på huvudkontoret och 7 anställda med svenskt utlandsavtal och placerade på regionkontoren. Diakonia har specialutbildad personal inom bland annat temaområdena, metodutveckling, resursmobilisering, ekonomi och administration, kommunikation och insamling. Diakonia har lokala närvaro med anställda på land- och regionkontor med en gedigen kunskap om de länder och de sammanhang som verksamheten bedrivs i. Under 2019 arbetade också cirka 300 personer ideellt som ombud och ambassadörer för Diakonia i Sverige och fyra aktivistgrupper var aktiva runt om i landet. Utöver det har många människor engagerat sig ideellt i kampanjer och liknande för Diakonias räkning. Som givare bistår Diakonia också samarbetsorganisationerna med dels finansiellt stöd för deras verksamheter och dels

stöd för att utveckla organisationens egen kapacitet. Lokalt ägandeskap är en förutsättning för hållbarhet i all verksamhet och Diakonia strävar efter att öka samarbetsorganisationernas och rättighetsbärarnas inflytande på insatserna. Diakonia är en lärande organisation med god kapacitet att utveckla och anpassa verksamheten till den snabbt föränderliga omgivning som organisationen verkar i.



Diakonias arbete finansieras till stor del av avtal med myndigheter, som exempelvis Sida, svenska och andra länders ambassader och EU, och med aktörer, som exempelvis Radiohjälp och Svenska Postkod Lotteriet. 2019 administrerade Diakonia omkring 100 olika finansieringsavtal och de totala verksamhetskostnaderna uppgick till 495 MSEK. Insamlade medel utgör en viktig källa för finansiering och uppgick under 2019 till cirka 10 procent av intäkterna.

Diakonia har som målsättning att ligga i framkant när det gäller utvecklingsfrågor och sätta agendan och uppnå resultat inom definierade verksamhetsområden. Detta möjliggörs genom att vara en organisation som ständigt utvecklas i samarbete med samarbetsorganisationerna och där rättighetsbärarnas behov och deltagande ligger som grund för all verksamhet.

Diakonia är medlem i Giva Sverige, Svenska postkodföreningen och det globala nätverket ACT Alliance. Vi deltar i flera olika grupper kopplade till ACT, såsom ACT EU, ACT Europa, Styrgruppen för ACT medlemmar (E8), ACT Nordic samt i ACT EU:s arbetsgrupper för påverkansarbete runt klimat samt för Mellanöstern. Vi deltar också i lokala ACT-forum i de flesta av våra samarbetsländer. Vi deltar aktivt i flera av Concord Sveriges arbetsgrupper. Vi representerades i flera styrelser, bland andra Concord Sverige, European network for Central Africa, Swedwatch, Världens Barn samt Radiohjälp. Vi är medlemmar i svenska samarbeten som Fair Finance Guide Sweden, Mänskliga Rättighetsdagarna, Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel och Europeiska civilorganisationsnätverket för företagsansvarsfrågor i Sverige. Vi finns också i Network for Transitional Justice, Colombiagruppen, Säkerhetsforum och Strategiska partnerorganisationers olika nätverk. På europeisk nivå deltar vi bland annat i Concord Europa, Eurodad, EU-LAT Network för Latinamerika, OIDAHCOC för Colombia och Zimbabwe Europe Network. För det humanitära arbetet är vi medlemmar av Core Humanitarian Standard, Charter for Change, Svenska Humanitära Nätverket –



SNHA, Svenska Nätverket för Katastrofrisk och Resiliens (SNKR). Vi är även medlemmar i Global network for Disaster Reduction.

## 5. Hur vet ni om er organisation gör framsteg?

Diakonias arbete bedrivs i länder med komplexa samhällsstrukturer, där ett krympande demokratiskt utrymme för organisationer att verka i blir vanligare. Detta kräver en robust och sammanhållen organisation. Därför har vi under 2019 haft fokus på kvalitet, måluppfyllelse och relevans i all verksamhet.

Diakonia har utvecklat globala mål för att kunna följa upp och analysera framsteg i verksamheten på en övergripande nivå. Diakonia följer upp land- och regionstrategier på årlig basis och utarbetar en global årsrapport, som bygger på land- och regionrapporter. Den globala årsrapporten utgör ett viktigt underlag för ledning och styrelsens arbete med övergripande strategisk planering, prioritering och uppföljning. Att mer strukturerat analysera den egna rollen och Diakonias agerande i relation till biståndseffektivitet har lett till viktiga lärdomar som används för att utveckla organisationen.

Diakonia applicerar resultatbaserad styrning, där strategisk planering, uppföljning och ledning baseras på lärande och ansvar. Diakonia är en lärande organisation och utvärderar regelbundet verksamheten för att se om, och hur, den kan förbättras. Detta bidrar till ökad effektivitet och möjlighet att nå de uppsatta målen, att användandet av resurser sker på ett ändamålsenligt sätt, samt att det stärker och utvecklar programmen.

Uppföljning av det långsiktiga utvecklingsarbetet och de humanitära insatserna sker i hög utsträckning i fält. Anställda på land- och regionkontor följer kontinuerligt samarbetsorganisationernas verksamhet för att säkerställa att resurserna används korrekt och att de uppfyller planerade mål. Fältbesök är en viktig komponent för att säkerställa god kvalitet i verksamhet och relation med rättighetsbärare.

Diakonia utvecklar kontinuerligt system och rutiner för internkontroll som genomförs på olika nivåer i organisationen av anställda, ledning och styrelsen. Syftet med internkontrollen är att försäkra att all verksamhet håller hög kvalitet och är kostnadseffektiv, att all rapportering är väl grundad och tillförlitlig samt att de följer relevanta lagar och regler. Alla rapporter, såväl den globala årsrapporten som lokala rapporter och redovisningar, granskas också av externa auktoriserade revisorer.

Riskanalys och riskhantering tillämpas från landkontornivå till styrelsenivå och syftar till att stärka organisationens kapacitet att analysera, förebygga och följa upp på risker. Diakonia har sedan 2014 certifiering av HAP<sup>1</sup>, vilket innebär att organisationen uppfyllt villkoren för att kvalitetssäkra arbetet utifrån den så kallade HAP-standarden. HAP-standarden ersätts av Core Humanitarian Standard (CHS) och Diakonia har startat processen att certifiera arbetet gentemot CHS. Arbetet med kvalitet och ansvarstagande

---

<sup>1</sup> HAP – Humanitarian Accountability Partnership

samt riskhantering innebär att system och rutiner för att förhindra maktmissbruk och korruption stärkts ytterligare.

Diakonia har utvecklat ett system för klagomål, en så kallad "Complaints and Response Mechanism". Systemet möjliggör för anställda, samarbetsorganisationer, rättighetsbärare och allmänheten att uppmärksamma Diakonias ledning på eventuella felaktigheter i verksamheten och/eller att personal bryter mot Diakonias uppförandekod.

Diakonia har även arbetat fram riktlinjer för det egna påverkansarbetet. Målet med riktlinjerna är att stärka kvalitet och koherens i påverkansarbetet genom att förtydliga metoder och struktur. Riktlinjer och en checklista för jämställdhetsintegrering i påverkansarbetet har också arbetats fram under året.

Diakonia utarbetar årligen en hållbarhetsrapport i enlighet med den nya lagstiftningen som grundar sig i ett EU-direktiv. Rapporten bygger på en väsentlighetsanalys och belyser de viktigaste områdena från samarbetsorganisationers, rättighetsbärares och andra relevanta aktörers perspektiv samt att dessa inkluderas i Diakonias strategiska hållbarhetsarbete. Rapporten utgör en viktig grund för att fortsätta utveckla arbetet för miljö-, ekonomiskt- och socialt ansvarstagande.

## **6. Vad har ni åstadkommit så här långt?**

Diakonia har tillsammans med omkring 400 samarbetsorganisationer bidragit till förändring, både för enskilda individer, men också för grupper av människor. Här följer några exempel på resultat som har uppnåtts under 2019 i relation till de övergripande målen.

### **Mänskliga rättigheter**

Mänskliga rättigheter är en kärnfråga för Diakonia och vi fortsätter att utbilda, mobilisera och påverka för att de mänskliga rättigheterna ska respekteras i alla länder. Det finns en djupt oroande rörelse i världen där högerpopulism, nationalism och anti-rättighetsrörelser får allt större inflytande och respekten för mänskliga rättigheter försämras. Samtidigt fortsätter utrymmet för civilsamhället att krympa, i vissa länder är utrymmet till och med stängt och det kan vara förenat med livsfara att försvara mänskliga rättigheter. I flera av de länder vi verkar, ser vi hur arbetet förhindras av byråkrati och lagstiftning som används för att försvåra organisationers möjligheter att verka fritt. Lagar mot terror, penningtvätt eller utländska agenter används för att omöjliggöra utländsk finansiering av det civila samhället och i vissa fall utnyttjar banker lagstiftningen för att slippa överföra pengar till civilsamhällesorganisationer.

### **Resultat 2019:**

I Kongo-Kinshasa arbetar Diakonia för att stärka organisationer i det civila samhället. Vi arbetar för kvinnors politiska deltagande och för att kvinnors ekonomiska egenmakt ska stärkas. Kvinnor och barn hör till de mest marginaliserade grupperna i samhället och är också mest utsatta för våld. Diakonia har stöttat grundandet av ett forum för dialog

mellan civilsamhället och myndigheterna, på lokal såväl som nationell nivå. För att lättare kunna bevaka och påverka politiska beslut som rör mänskliga rättigheter har tematiska grupper bildats. Gruppen för kvinnors rättigheter har tillsammans med kvinnliga jordbrukare i provinsen Équateur tagit fram ett förslag till en provinsiell förordning om kvinnors rätt till land. Efter samråd med provinsförsamlingen antogs förordningen som erkänner kvinnors lagliga rätt att äga och bruka mark.

Den politiska situationen i Somalia är svår och landets säkerhet skör. Regeringen kontrollerar bara delar av landet. Diakonia verkar i Puntland-regionen där vi ger stöd till ett brett arbete för demokrati och mänskliga rättigheter. Under 2019 utbildades 72 poliser i respekt för mänskliga rättigheter, demokratiska principer och jämställdhet. Nu väljer hela 93 procent att anmäla brott hos polisen, jämfört med 57 procent innan poliserna fick sin utbildning. Vi har även bidragit till instiftandet av en statlig byrå för människorättsförsvarare. Byrån arbetar för att lokala och internationella åtaganden om mänskliga rättigheter ska uppfyllas. När de började samla in vittnesmål om övergrepp mot mänskliga rättigheter i distriktet, framkom tidigt att minst 23 procent fått sina rättigheter kränkta hos polisen.

När staten Palestina förra året tog fram en rapport om barns rättigheter saknades ett perspektiv på barn med funktionsnedsättning. Diakonias samarbetsorganisation har därför arbetat fram en skuggrapport med fokus på behov hos barn med funktionsnedsättning. I skuggrapporten framkommer att barn med funktionsnedsättning ofta får sina rättigheter kränkta, något som förbises i den statliga rapporten. Fokusgrupper bestående av barn har varit involverade i arbetet. Bland annat berättade en pojke om hur han exploaterades av släktingar och tvingades till tiggeri istället för att gå i skolan. I rapporten finns flera viktiga rekommendationer om hur staten Palestina kan förebygga kränkningar mot barn i territoriet. Till exempel att införa program för tidig upptäckt av funktionsnedsättning och att tillhandahålla teckenspråkstolkare på polisstationer och ungdomscentrum så att barn med funktionsnedsättningar kan utnyttja sina rättigheter.

## **Demokrati**

Diakonia arbetar för demokrati med fokus på ett starkt civilsamhälle, god samhällsstyrning och brett politiskt deltagande. För femtonde året i rad går demokratin bakåt i världen. Inte bara i de länder där vi är vana vid att se en negativ utveckling, utan också i etablerade demokratier i Europa. Fler människor lever nu i länder som inte är fria, än i demokratier. Men vi ser också att det politiska engagemanget ökar och ungdomsledda klimataktioner världen över inger hopp, liksom protester i Libanon, Irak, Chile, Colombia, Sudan och andra länder. Folk protesterar mot maktmissbruk, prishöjningar, korruption. När repressiva regeringar begränsar organisationers och människors möjligheter att delta i och påverka samhällsutvecklingen ökar behovet och värdet av civilsamhällets arbete. Samtidigt ställs det större krav på civilsamhällets organisationer att utvecklas, vara innovativa, bli mer effektiva och stärka samarbete och solidaritet individer och organisationer emellan.

## **Resultat 2019:**

Den lokala demokratin i Zimbabwe är bräcklig. Det har länge funnits brist på transparens och ansvarstagande hos politiker och myndigheter. Kvinnor och unga är marginaliserade och utesluts från beslutsfattande. Arbetslösheten är hög särskilt bland unga. Diakonias samarbetsorganisation Community Youth Development Trust, CYDT, arbetar för att unga ska lära sig hur lokaldemokrati fungerar och få verktyg för socialt ansvarstagande. Under 2019 krävde ungdomarna gatljus och fritidsanläggningar för unga. Under parollen “publicera vad du gör” lyckades de främja en kultur där beslutsfattare är öppna med vilka frågor de arbetar med. Resultatet är en digital plattform där myndigheter samverkar med rättighetsbärare.

I Kenya finns behov av omfattande konstitutionella och rättsliga reformer. Diakonias samarbetsorganisationer arbetar med att kontrollera att den offentliga servicen lever upp till det som lagen slår fast. Arbetet med rättssäkerhet fokuserar på institutioner som polisen, rättsväsendet, fängelser och Åklagarmyndigheten. Under 2019 utbildade Diakonias samarbetsorganisation Kenya Legal Resources Foundation fängelsepersonal i FN:s standard för behandling av brottslingar. Det ledde till att fängelsevakterna utvecklade och utarbetade en handlingsplan. Ett direkt resultat av planen var att barn fick lov att besöka föräldrar som satt i fängelse.

Att vara barn i Ramallah är att ständigt påminnas om att man bor i en konflikt. Genom att läsa, leka, skapa och berätta historier lär sig barnen att uttrycka sig och tolka världen bättre, även när den är svår att förstå. Diakonia samarbetar med Tamerinstitutet som i över 30 år gett barn och unga i Palestina tillgång till kulturella aktiviteter.

Verksamheten bedrivs på runt 80 lokala palestinska bibliotek. Biblioteken är som en frizon, ett ställe som varken är religiöst eller statligt och där barnen kan vara sig själva. Tamers aktiviteter är öppna för alla barn, men för flickor spelar de en särskilt viktig roll. I Palestina är samhällena traditionella och flickors rörelsefrihet ofta begränsad. Men biblioteken ses av många föräldrar som en säker plats att vara på. Aktiviteterna och samtalen ger flickorna bättre självförtroende och de vågar prata för sig. De förstår mer om sina rättigheter och kan kommunicera bättre med sina föräldrar om sina behov och önskningar.

## **Jämställdhet**

Diakonia arbetar sedan länge tillsammans med organisationer världen över för att utmana patriarkala strukturer så att både män och kvinnor ska ha makt att påverka sina egna liv och samhället. Vi tror att för att nå varaktig förändring krävs en feministisk analys av makt och orättvisor. Under 2019 fortsatte den negativa trenden med antirättighetsrörelser på frammarsch i olika delar av världen. När FN-organet UNDP för första gången undersökte sociala normer i 75 länder svarade nära hälften av de tillfrågade att män är överlägsna som politiska ledare och nära en tredjedel tycker att det är acceptabelt att en man slår sin fru. Samtidigt ser vi på flera håll hur jämställdheten motarbetas av ekonomisk, politisk och religiös elit – som ibland har statsapparaten till sitt förfogande. Behovet av ett starkt civilsamhälle är större än någonsin. Vi och våra samarbetsorganisationer försvarar varje dag, över hela världen, rätten till ett jämställt liv.

### **Resultat 2019:**

Norra Bangladesh har länge präglats av patriarkala normer. Många anser att kvinnans plats är i hemmet och inte i det offentliga rummet, och var femte flicka gifts bort innan hon fyllt 15 år. Och sportaktiviteter är förbehållet pojkar. Ett projekt där flickor får lära sig karate utmanar de könsdiskriminerande normerna och har visat sig vara en väg mot förändring för deltagarna. Karateträningen visar att flickor kan göra samma saker som pojkar och ger det självförtroende som krävs för att stå upp mot orättvisor. Som komplement till träningen har Diakonias samarbetsorganisation USS startat ett studentråd där eleverna diskuterar allt från ledarskap och hälsofrågor till tvångsäktenskap. Har en elev svårigheter hjälper studentrådet till. De senaste åren har eleverna stoppat fem tvångsäktenskap genom att berätta för flickornas föräldrar om de negativa konsekvenserna - alltifrån ökad risk för mödra- och barnadödlighet till ekonomiska problem.

I Peru riskerar hbtq-personer diskrimineras, hotas och till och med dödas. Diakonias arbete har bidragit till att skapa så kallade trygga rum i fyra städer, där unga hbtq-personer kan dela erfarenheter och lära sig mer om sina rättigheter. Projektet har också sammanfört flera feministiska organisationer för kunskapsutbyte, vilket lett till att organisationerna tagit fram en nationell agenda för hur de ska arbeta politiskt för att få sina rättigheter lagstadgade. Flera av hbtq-ungdomarna deltar aktivt i arbetet. Till exempel går de regelbundet på dialogmöten med myndigheter och deltar i en arbetsgrupp på kvinnoministeriet för lesbiska kvinnors situation. De driver också ett fall i domstol som handlar om att två kvinnor båda ska erkännas som föräldrar till ett barn. Det skulle innebära ett viktigt prejudikat för hbtq-personer.

Diakonias samarbetsorganisation Demus i Peru driver hundratusentals kvinnors rätt till upprättelse och rättvisa efter att ha blivit tvångssteriliserade under inbördeskriget på 1990-talet. Övergreppen ingick i ett nationellt program för att minska fattigdomen i landet och kvinnor från urfolken var överrepresenterade. Målsättningen är att staten offentligt ska uppmärksamma och erkänna brotten, både för att offren ska få upprättelse och för att få fram åtgärder som ska förhindra att det händer igen.

Genom att föra en dialog om könsbaserat våld med polis och traditionella och religiösa ledare har Diakonias samarbetsorganisation Musasa i Zimbabwe bidragit till en positiv förändring i några av de områden i södra Zimbabwe där religiösa och kulturella sedvänjor inskränker flickors och kvinnors rättigheter. Musasa verkar för att minska fall av sexuellt våld genom att arbeta i alla delar av samhället för att förändra attityder och beteenden. De driver kampanjer för att människor ska bli medvetna om sina rättigheter och utkräva ansvar av makthavare. Projektet har lett till att traditionella och religiösa ledare krävt att rättsväsendet tar ansvar för att förebygga och klara upp brotten, vilket resulterat i lokala förbud mot könsstympning och mot att barn tvingas in i äktenskap med äldre män. Under 2019 greps 209 förövare av könsbaserat våld, jämfört med 67 året innan.

### **Social och ekonomisk rättvisa**

Diakonia arbetar för en värld fri från fattigdom och förtryck, där välstånd och tillgång till naturresurser är rättvist fördelat och människor har möjlighet att besluta över sin ekonomi, oavsett kön. Kampen för ekonomisk rättvisa kräver smarta lösningar och innovativa metoder. Tillsammans med våra samarbetsorganisationer arbetar vi brett för att stötta människor att påverka strukturer och makthavare som kontrollerar resurser och tillgångar. Globalt sett minskar den extrema fattigdomen, men rikedomarna är ojämnt fördelade och klyftorna mellan fattiga och rika ökar. På vissa platser till och med ökar fattigdomen, till exempel har undernäring blivit vanligare i Centralamerika. Vi ser också att konsekvenserna av klimatförändringarna fortsätter att öka. Flera länder rapporterar om erosion där stora kustremsor försvinner, i Asien såväl som i Latinamerika. Samtidigt vet vi att effekterna av klimatförändringarna drabbar fattiga länder hårdast. Många förlorar sin försörjning, ibland till och med sina hem.

### **Resultat 2019:**

Deltaområdet Sunderban i södra Bangladesh drabbas av cykloniska stormar nästan varje år. Saltvattenintrång är ett ihållande problem och klimatförändringarna ökar farorna. Diakonias samarbetsorganisation Bangladesh Resource Center for Indigenous Knowledge, BARCIK, har arbetat för att öka områdets motståndskraft. BARCIK har bildat grupper av människor i området som fått lära sig sätt att minska risken för katastrof och genom att använda en så kallad ”gendered crunch model” identifiera olika människors sårbarhet. Till exempel drabbas män och kvinnor olika vid katastrofer. När cyklonen kom evakuerades personer med funktionsnedsättning, sjuka, gravida och småbarnsföräldrar allra först, något som inte skett tidigare. I framtiden planeras för skyddsrum med plats för boskap. Många kvinnor vägrade ta skydd under cyklonen eftersom de ville stanna hemma och ta hand om sina djur för att inte förlora sin möjlighet till försörjning.

I det regionala programmet Africa Economic Justice arbetar samarbetsorganisationer i flera länder mot samma mål: rättvis tillgång till naturresurser och fördelning av välstånd, som i rättvisa skattesystem och minskad skatteflykt. Ytterligare ett mål är att stärka kvinnors ekonomiska självständighet. Generellt har programmet gjort positiva framsteg, även om det i vissa fall går långsamt. Bench Marks Foundations ingår i programmet och arbetar för att gruvföretag i södra Afrika ska bli mer transparenta och ta ett större socialt och miljömässigt ansvar. Under 2019 medlade de mellan ett gruvbolag och invånarna i ett samhälle som tvångsförflyttades när bolaget ville etablera sig på deras mark. Dittills hade gruvbolaget inte visat intresse för att ta ansvar för de negativa konsekvenser som drabbade befolkningen. Samtalen resulterade i en plan för en korrekt omlokalisering av samhället. Viktiga prioriteringar i planen är: byggnation av skolor, juridiska handlingar för de nya husen och flytt av kyrkogårdar.

För att minska fattigdomen på landsbygden i Honduras stödjer Diakonia jordbrukare, särskilt unga och kvinnor. I ett projekt i sydöstra Honduras har kvinnor fått lära sig om feministisk ekonomi, en värdebaserad ekonomi för en hållbar utveckling. Dessutom har kvinnorna fått hjälp att starta hållbara jordbruk som bidrar till att de blir mer självförsörjande och får bättre motståndskraft mot allvarliga klimatförändringar. Området ligger på ”Dry Corridor” som är hårt drabbat av torka. Resultatet har blivit att

kvinnor är mer ekonomiskt självständiga och att de fått en stark sammanhållning. De grödor som inte konsumeras i hemmet, byter de med varandra eller säljer för gemensam vinst.

### **Konflikt och rättvisa**

Diakonias mål är att bygga rättvis och jämställd fred, förebygga konflikter, ge skydd till människor i konfliktområden och stärka respekten för internationell humanitär rätt och mänskliga rättigheter. För Diakonia är det centralt att öka kvinnors deltagande i arbete för fred och säkerhet. Konflikterna i världen blir allt mer utdragna och komplexa. Ofta samverkar flera faktorer, som våldsbejakande religiös extremism, organiserad brottslighet och att antalet inblandade aktörer som inte drar sig för att använda våld ökar. Risken för våldsamma konflikter ökar också när klimatet förändras, samtidigt som människor i konfliktområden är mer utsatta och sårbara vid naturkatastrofer. Antalet människor i behov av humanitärt stöd blir fler och många av dem flyr våldsamma konflikter. När antalet människor på flykt blir fler, ökar också politiska och ekonomiska spänningar.

### **Resultat 2019:**

Diakonia stödjer den sanningskommission i Colombia som fått i uppdrag att skapa en officiell redogörelse för hur det långa kriget drabbat vanliga människor. Arbetet är viktigt både för upprättelse och för att lära av historien. Genom våra lokala samarbetsorganisationer får vi kontakt med personer som överlevt övergrepp. Ett fokusområde är att könsbaserat våld som kvinnor och hbtq-personer utsatts för av väpnade aktörer ska dokumenteras och erkännas i sanningskommissionens slutrapport. Vår samarbetsorganisation Ruta Pacifica de las Mujeres har erfarenhet av att dokumentera krigsbrott mot kvinnor och under 2019 hjälpte de till med att registrera runt 400 fall. De har också lärt ut en metodik för hur känsliga vittnesmål från krigsoffer bäst dokumenteras. Även vår samarbetsorganisation COMUNITAR har dokumenterat övergrepp mot kvinnor och hbtq-personer i regionen.

Respekten för internationell humanitär rätt minskar världen över och förbises ofta i samband med väpnade konflikter. Samtidigt agerar det internationella samfundet inte tillräckligt starkt för fred och internationell säkerhet. Diakonia arbetar för att främja internationell humanitär rätt - grundläggande rättsprinciper som ska skydda civila under väpnade konflikter - inom ramen för ett särskilt program, IHL-programmet. En viktig del av programmet är arbetet för ett starkare rättsskydd i de stater där det brister. Därför arbetar våra jurister för införlivandet av IHL-fördrag i nationell lagstiftning. Under 2019 påbörjades översynen i Libanon och Mali.

Trots motgångarna med den officiella fredsprocessen fortsätter etniska kvinno- och ungdomsgrupper att engagera sig och mobilisera för fred och rättvisa i Myanmar. Diakonia arbetar för att unga ska få ledarutbildningar som utvecklar deras färdigheter inom vetenskaplig forskningsmetodik, dokumentation och kommunikationsteknik. Därmed kan ungdomarna hjälpa till att studera ämnen som

ingår i fredsförhandlingarna och dokumentera offentliga samråd i fredsprocessen mellan förhandlare och samhällen. Kvinnor som vill leda fredsbyggande aktiviteter i sina samhällen får utbildning i ledarskap, främjande av dialog, retorik, fredsbyggande och konflikthantering. Utbildningarna har utformats för att även främja sociala kontakter och allianser mellan fredsbyggande kvinnor och ungdomar.

Grundorsakerna till det långa inbördeskriget i Sri Lanka har inte bearbetats ordentligt och många konflikter kvarstår. När landet på påskdagen drabbades av flera bombdåd försökte extremistiska och nationalistiska grupperingar utnyttja människors rädsla och tidigare trauman för att uppvigla till hat och splittring. Flera av de kvinnoorganisationer som Diakonia samarbetar med gick samman över etniska och religiösa gränser för att omedelbart motverka den rädsla, ilska och splittring som växte fram. De mobiliserade snabbt multietniska och religiösa forum där de ifrågasatte de våldsbejakande budskapen och istället manifesterade enighet och medmänsklighet som en väg framåt. Polismyndigheter har vittnat om att kvinnoorganisationernas arbete hade stor påverkan på den mycket spända situationen.

### **Humanitära insatser och katastrofriskreducerande arbete**

Behovet av humanitära insatser är större än någonsin och ökar snabbt när klimatet förändras. När katastrofen slår till finns Diakonia redan på plats, är en del av det livräddande stödet och stannar när det akuta hjälparbetet är över. Under 2019 behövde 166,5 miljoner människor humanitär hjälp. Hälften av dem var barn. Diakonia har riktat in sig på att snabbt ge nödställda tillgång till mat, vatten, pengar och hygienartiklar. Vi jobbar också för att människor och samhällen ska få bättre motståndskraft och bli mindre sårbara för katastrofer. Det handlar bland annat om att både anpassa sig till nya förhållanden som orsakas av klimatförändringar och att snabbt återhämta sig efter en katastrof.

Vid en humanitär kris strävar Diakonia efter att upprätthålla internationell humanitär rätt och de humanitära principerna. Diakonia har under 2019 gett stöd åt följande humanitära insatser:

**Bangladesh:** Rohingyer som flytt från Myanmar till Bangladesh lever under svåra förhållanden i flyktingläger. Främst barn, ungdomar och kvinnor har fått psykosocialt stöd genom ACT Alliance appeal BGD172I. Partner: UTSA, 24 månader, 700 000 SEK. Sektor: skydd, psykosocialt stöd

**Burkina Faso:** Den väpnade konflikten i Burkina Faso har tvingat människor på flykt. De humanitära behoven är stora. 350 flyktingfamiljer och 100 familjer som har tagit emot flyktingar i sina hem har fått pengar för att klara den akuta situationen. Dessutom har lokala ledare och myndigheter i området fått lära sig mer om skydd och om humanitära principer. Partner: ATAD, 6 månader, 700 000 SEK. Sektor: kontanter, mat.



**Kenya:** Allvarlig torka drabbade Baringo County i början av sommaren. 600 hushåll, 3600 människor i East Pokot har fått mathjälp. Partner: ADS CR, 6 månader, 700 000 SEK. Sektor: mat.

**Mali:** Översvämningar drabbade Timbuktu och Koulikoro-området. 11 540 personer fick hjälp via ett Sida-finansierat projekt, med fokus på ensamstående kvinnor, skolelever och undernärda barn. Hjälpen bestod bland annat av mat, reparation av vattentankar för att säkra rent vatten och näringsstöd. Partner: AMSS och AFAD, 9 månader, 3 396 000 SEK Sektor: mat, vatten, sanitet, hygien och nutrition

**Mocambique:** Cyklonerna Idai och Kenneth orsakade svåra översvämningar som dödade mer än 500 människor och drabbade flera hundratusen i städer och på landsbygden. Stödinsatser genomfördes via ACT Alliance appeal SAF191. Partner: ACT Alliance, 24 månader, 500 000 SEK. Sektor: vatten, sanitet och hygien, psykosocialt stöd, boende, mat, hälsa och nutrition

**Somalia:** Intern konflikt och klimatförändringar har lett till katastrofer i Puntland-regionen. Den humanitära insatsen har bestått av vatten- och sanitetsaktiviteter, utbildning och hjälp till återhämtning via ACT Alliance appeal SOM191. Partner: KAD, 18 månader, 500 000 SEK. Sektor: mat, vatten, sanitet, hygien, utbildning, tidig återhämtning.

**Uganda:** Stödjande humanitärt och kapacitetshöjande arbete i samband med att cirka 4300 människor som flytt sina hembyar i norra Uganda kommer tillbaka. Partner: GWED-G, 6 månader, 291 655 SEK. Sektor: mat, nutrition, försörjning.

### **Resultat 2019:**

I Mali ger klimatförändringarna allt extremare väder. 2018 utsattes landet för svår torka, för att senare drabbas av svåra översvämningar som drog med sig grödor, boskap och hus. Diakonias samarbetsorganisation AFAD i staden Nara kunde snabbt ge humanitär hjälp till de värst drabbade. Extrema väderhändelser är något människorna i Nara måste vänja sig vid. Därför har AFAD under 2019 arbetat för en bättre beredskap för framtiden. För att minska risken för översvämning arbetar AFAD nu med att gräva kanaler för att leda vattnet till en reservoar så att regnvattnet senare kan användas till bevattning. De har också gett stöd till 5 900 personer att bygga upp sin försörjning igen.

I Mali ökar behovet av att vara förberedd och förebygga allvarliga konsekvenser av extremväder ökar. Diakonia arbetar för få in ett genderperspektiv i det förebyggande arbetet eftersom katastrofer slår olika mot människor beroende på deras sårbarhet. Tillgång till information och resurser är av betydelse, där är kvinnor oftast hårdast drabbade. Under stora delar av året kan människor inte odla på grund av översvämningar. Tillsammans med Diakonias samarbetsorganisation bestämde flera familjer att testa odling på bambuflottar. Försöket slog väl ut och familjerna kan nu odla sin egen mat hela året. Kvinnor har stärkts till ledarroller i familj och samhälle för att öka medvetenheten om risker och minska kvinnornas sårbarhet.

## Verksamheten i Sverige

Syftet med arbete i Sverige är att sprida kunskap om globala utmaningar och det utvecklingsarbete Diakonia bedriver. Vi arbetar för att öka stödet för Diakonia, till exempel genom att engagera människor i kampanjer. Diakonia arbetar också med brett påverkansarbete för att svenska politiker och svensk politik ska utgå från fattiga människors perspektiv och inkludera ett rättighetsperspektiv.

### **Resultat 2019:**

Att öka kunskap och ställa krav på företag att respektera mänskliga rättigheter i sin verksamhet och sina leverantörsled är en viktig fokusfråga för Diakonia. I Ica-dalen i Peru har vår samarbetsorganisation CODEHICA länge arbetat för lokalbefolkningens rätt till vatten. Storskaliga exportföretags närvaro i Ica-dalen har skapat nya arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt, men överanvändandet av vatten har också lett till att grundvattnet sjunkit och en akut vattenkris.

Under 2019 erbjöd Diakonia representanter från svenska livsmedelsföretag att följa med till Peru för att själva lära känna problematiken. Axfood, Coop och Greenfood tackade ja, liksom SIWI som är expert på vattenfrågor. Företagsrepresentanterna var till exempel med när Diakonia och CODEHICA lanserade en rapport om vattensituationen i området. Inbjudna var representanter från nationella jordbruksföretag, vattenmyndigheten, handelsministeriet, svenska ambassaden, fackförbund, arbetare och småjordbrukare. Flera av de svenska företagen lyfte vikten av hållbar produktion både miljö- och rättighetsmässigt, samt att svenska konsumenter och företag ständigt efterlyser information om de produkter som säljs i svenska mataffärer. Rapporten och resan bidrog till konstruktiva diskussioner och förhoppningsvis en positiv utveckling framöver.

Med Kampanjen Cykelansiktet ville Diakonia sätta ljuset på de orimliga argument som begränsat och fortsätter att begränsa tjejers och kvinnors rörelsefrihet världen över. Cykelansiktet samlade också in pengar till ett projekt i Bangladesh där Diakonias samarbetsorganisation lärflickorna att cykla.

Cyklingen ger flickorna frihet eftersom de inte längre är beroende av någon annan för att ta sig dit de vill. Därmed ökar också möjligheten till utbildning. Flickornas självförtroende växer och risken för att giftas bort tidigt minskar. Kampanjen fick stor spridning, 522 484 personer gillade och/eller, kommenterade kampanjfilmen på sociala medier. Kampanjen fick även uppmärksamhet i media, till exempel Svt Nyheter och Nyhetsmorgon i TV4. Cykelansiktet startade på internationella kvinnodagen 8 mars och pågick fram till 24 maj 2019, då Sverige firade 100 år av kvinnlig rösträtt.